

เชาวฤทธิ์ อินธิเดชและยุพิน สุทธิโส หอผู้ป่วยตา

หลักการและเหตุผล ตาเป็นอวัยวะที่สำคัญของร่างกาย ทำให้มองเห็นสิ่งต่างๆได้ ถ้ามีส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องก็จะนำมาซึ่งการเสียดายตา เช่น โรคแผลติดเชื้อที่กระดูกตา เป็นโรคที่พบบ่อยเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาโรคตาบอด เมื่อเกิดความพิการสูญเสียการมองเห็น บางรายต้องเสียหน้าที่การงาน บทบาทเปลี่ยนไป อยู่ในภาวะพึ่งพิงตามมา จากสถิติของหอผู้ป่วยตา โรงพยาบาลศรีสะเกษ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 – 2560 ผู้ป่วยโรคแผลติดเชื้อที่กระดูกตา จัดอยู่ลำดับที่ 2 ใน 5 อันดับโรคแรก มีผู้ป่วยเฉลี่ย 210 คน/ปี และผู้ป่วยที่มีภาวะรุนแรงต้องได้รับการควักลูกตาออกเฉลี่ย 6 คน/ปี มีวันนอนโรงพยาบาลเฉลี่ย 15 – 20 วัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการวางแผนจำหน่ายในการดูแลตนเองของผู้ป่วยแผลติดเชื้อที่กระดูกตา และเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคและการปฏิบัติตัวก่อนและหลังการเข้ากลุ่มวางแผนจำหน่าย

วิธีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคแผลติดเชื้อที่กระดูกตา มานอนโรงพยาบาลแผนกหอผู้ป่วยตา โรงพยาบาลศรีสะเกษ โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ถึง 31 สิงหาคม 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป ความรู้เรื่องโรคแผลติดเชื้อที่กระดูกตา การดูแลตนเองของผู้ป่วยหรือญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคแผลติดเชื้อที่กระดูกตาเรื่องการเช็ดตาและการหยอดตา และความพึงพอใจของผู้ป่วยแผลติดเชื้อที่กระดูกตา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามก่อนและหลังการสอนผู้ป่วยเป็นรายกลุ่ม โดยพยาบาลวิชาชีพผู้เป็นผู้ให้ความรู้ แล้วให้ผู้ป่วยหรือญาติผู้ดูแลผู้ป่วยมีการสาธิตย้อนกลับอย่างถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ Dependent t – test

ผลการศึกษา หลังการสอนอย่างมีแบบแผนผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อที่กระดูกตา พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 76.7 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนการสอนอยู่เท่ากับ 8.23 และหลังการสอนเท่ากับ 9.63 เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังการสอนอย่างมีแบบแผนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p - value = .000$) สอดคล้องกับสีลา พงษ์พวงศกุล และคณะ (2556) ศึกษาประสิทธิผลของการสอน สาธิตย้อนกลับการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่มีแผลกระดูกตา ในโรงพยาบาลอุดรดิตถ์ พบว่าภายหลังการสอนสาธิต ส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ถูกต้อง ถูกต้องร้อยละ 100 ระยะเวลาในการรักษา กลุ่มทดลองเฉลี่ย 19.2 วัน น้อยกว่ากลุ่มควบคุมเฉลี่ย 24.9 วัน ($p - value = 0.117$) และสอดคล้องกับอัสัญณ์ มงคลและกนกอร พูนเปี่ยม (2554) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมสอนสุขศึกษาในการดูแลตนเองของผู้ป่วยแผลติดเชื้อที่กระดูกตา ในหอผู้ป่วยพิเศษจักษุ 1 โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนการใช้โปรแกรมสอนสุขศึกษา เท่ากับ 6.82 และหลังการใช้โปรแกรมเท่ากับ 10.17 คะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติก่อนการใช้โปรแกรมสอนสุขศึกษา เท่ากับ 30.88 ความรู้และหลังการใช้โปรแกรม เท่ากับ 39.2 เมื่อเปรียบเทียบพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือการให้ความรู้ผู้ป่วยแผลติดเชื้อที่กระดูกตาด้วยวิธีการสอนและการสาธิตให้ผู้ป่วยดูแลตนเองเกี่ยวกับการล้างมือ การหยอดตา ป้ายยา

ที่ถูกรวบรวมพร้อมกับสารที่ย้อนกลับมีผลทำให้การมองเห็นดีขึ้น และใช้เวลาในการรักษาน้อยลง ดังนั้นทีมผู้ให้การดูแลควรมีการนำวิธีการดูแลไปเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการดูแลผู้ป่วยแผลกระจกตา